

Referenslaboratorieverksamhet inom fröanalytik

Undersökningsobjekt	Föreskrivna uppgifter	Uppgifter i praktiken	Kunder	Internationella kontakter	Lag, förordning, avtal
Utsäde för jordbruks- och trädgårdsväxter, analyser för ISTA ackrediteringsområde.	EU:s frödirektiv förutsätter användning av internationella metoder, standardmetoder för frögranskning från ISTA, Evira har den enda ackrediteringen i Finland	Ställer själv diagnoser, övervakar och fungerar som referenslaboratorium för nationella godkända laboratorier, deltar i internationella tester av jämförelseprov, anordnar tester, fungerar som referenslaboratorium för nya ISTA-laboratorier som söker ackreditering.	Eviras direkta kunder fröförpackarna och privata frölaboratorier. Man anordnar utbildning och ger rådgivning.	ISTA expert- och laboratoriesamarbete, etablerat nordiskt-baltiskt samarbete med frölaboratorier och forskningsinstitutioner.	EU:s lagstiftning rörande marknadsföring av utsäde, lag om handel med utsäde, JSM:s förordningar.
Utsäde för jordbruks- och trädgårdsväxter och sättpotatis: analyser som inte är ackrediterade.	EU:s frödirektiv förutsätter användning av internationella metoder. Enligt JSM:s förordning ska marknadsförings- och marknadsövervakningsprov av sättpotatis analyseras hos Evira (egenövervakning är inte möjlig enligt författningen),	Ställer själv diagnoser, deltar nationellt och internationellt i samarbete för utveckling och standardisering av metoder, deltar i internationella tester av jämförelseprov, anordnar tester.	Eviras direkta kunder fröförpackarna, man anordnar utbildning och ger rådgivning, forskningssamarbete MTT och HY	Etablerat nordiskt-baltiskt samarbete, annat internationellt samarbete med frölaboratorier och forskningsinstitutioner.	EU:s lagstiftning, lag om handel med utsäde, JSM:s förordningar och för sättpotatis dessutom ECE (=United Nations Economic Commission for Europe) standarden
Frön av skogsträd	Enligt avtal ordna jämförelsetestning för privata aktörer i Finland. (JSM förordning om handel med skogsodlingsmaterial 1055/2002 förutsätter att man vid analysen så noggrant som möjligt följer internationellt godkända metoder)	Ställer själv diagnoser, fungerar som internationellt referenslaboratorium, deltar i internationella tester av jämförelseprov.	Kunder är aktörer på skogsfrösidan, Evira ordnar jämförelseundersökningar, utbildar och ger råd, METLA-samarbete	ISTA expert- och laboratoriesamarbete, ISTA:s tekniska kommitté (ISTA Forest Tree and Shrub Seed Committee)	Som grund EU:s lagstiftning om handel med skogsodlingsmaterial. Avtal ingånget mellan Eviras växtanalytikenhet, kommersiella aktörer och METLA (styrgruppen för projektet Metsäpuiden siemenhuollon laatuketju – Kvalitetskedja för frön av skogsträd 26.3.2009).

Referenslaboratorieverksamhet för annan växtanalytik

Undersökningsobjekt	Föreskrivna uppgifter	Uppgifter i praktiken	Kunder	Internationella kontakter	Lag, förordning, avtal
Växtskadegörare	Uppgifter för i lagen avsett nationellt laboratorium för växtsundhet	Ställer själv diagnoser, deltar nationellt och internationellt i samarbete för utveckling och standardisering av metoder, deltar i internationella tester av jämförelseprov, det enda godkända laboratoriet i Finland.	Eviras övervakning av växtsundhet	Nordiskt-baltiskt samarbete, EPPO, EU:s godkända karantänlaboratorier,	EU direktiv 2000/29/EG, Lag om skydd för växters sundhet (702/2003)
Bröd- och fodersädens samt malkornets brukskvalitet	Uppgifter enligt förordning 824/2000, utöver analyser utbildning av officiella kontrollörer. Undersöker enligt avtal eller ordnar experttjänster för privata aktörer i Finland.	Ställer själv diagnoser, tillsvdare det enda nationella bestämningslaboratorium för interventionsspännmål, fungerar dessutom för spännmålshandeln som ett s.k. nationellt laboratorium för efterkontroll vid tvister, ger rådgivning och anordnar utbildning, jämförelsemätningar samt utrustningskontroll. Verksamheten är företagsekonomisk serviceverksamhet.	Landsbyggsverket samt spännmålsaffärer, spännmålsförädlingsindustrin, speditörer, odlare, tull och MTT	Metodutvecklingsprojekt (ICC)	Kommissionens förordning (EG) Nr 824/2000 om fastställande av förfarandet och villkoren för interventionsorganens övertagande av spännmål samt analysmetoderna för kvalitetsbestämning
Organiska gödselpreparat	Enligt JSM:s förordning ska prover av gödselpreparat analyseras på ett godkänt laboratorium. Laboratoriet fungerar för ifrågavarande analytik som ett officiellt	Ställer själv diagnoser, deltar nationellt och internationellt i samarbete för utveckling och standardisering av metoder, deltar i internationella tester av jämförelseprover.	Vetenskaplig och teknisk hjälp till berörda myndigheter för att genomföra koordinerade övervakningsplaner	Internationellt laboratorie- och expertsamarbete	Lag om gödselproduktion 539/06 samt JSM:s förordningar 19/09 och 20/09 om gödselproduktion

Referenslaboratorieverksamhet för djursjukdomsdiagnostik			
Sjukdomsgrupp	Sjukdom	Eviras uppgifter	Kunder
Djursjukdomar som enligt lagstiftningen om djursjukdomar ska bekämpas och för vilka Europeiska Unionen har ett referenslaboratorium (EU-RL)	Fågelinfluensa, Newcastlesjuka, blåtung, mul- och klövsjuka, afrikansk hästpest, afrikansk svinpest, svinpest, vesikulär svinsjuka, rabies, TSE, kastsjuka eller brucellos, tuberkulos hos nöt	Diagnostik och epidemiologisk uppföljning. Det enda laboratoriet i Finland. Kräver säkerhetslaboratorium. Deltagande i EU-samarbete. Rapportering till EU och OIE. Sändning av prov och virusisolat till EU-RL.	Icke-inhemiska laboratoriekunder, endast diagnostikens och intressentgruppernas kunder samt myndighetskunder.
Djurararter för vilka det finns ett EU-RL för sjukdomar som ska bekämpas	Sjukdomar hos hästdjur (utom afrikansk hästpest). Fisksjukdomar. Sjukdomar hos kräfdjur. Sjukdomar hos bin.		
Djursjukdomar som ska bekämpas men för vilka det inte finns ett EU-RL	Djursjukdomar som ska bekämpas och som inte räknats upp ovan.	Diagnostik och epidemiologisk uppföljning. Det enda laboratoriet i Finland. En del av sjukdomarna kräver säkerhetslaboratorium. Epidemiologisk uppföljning. Internationell rapportering OIE.	
Betydelsefulla smittsamma sjukdomar, som inte tidigare konstaterats i Finland och exotiska djursjukdomar			
OIE-internationella referenslaboratorium	Kräftpest	Centralen för sjukdomsdiagnostik och standardisering av metoder: Distribuerar reagenser till det nationella referenslaboratoriet. Utvecklar diagnostiska metoder. Insamlar, analyserar och förmedlar kunskap om smittans epidemiologi. Ger experthjälp till OIE.	Internationella och inhemska laboratorier, OIE, direkt andra länders laboratorier och experter.
För landet betydelsefull djursjukdom	Juverinflammation	Handleder, utbildar och ger råd till laboratorier. Bekräftar diagnoser och ordnar jämförelseundersökningar. Deltar i det internationella samarbetet och i utarbetande av rekommendationer. Följer upp epidemiologin för juverinflammationsmikrober och antibiotikaresistens.	Laboratorier för juverinflammationsdiagnostik.

Kemiska undersökningar av livsmedel och foder för vilka Europeiska unionen har referenslaboratorium (EU-RL) och Evira är nationellt referenslaboratorium (NRL)

Undersökningsobjekt	Uppgifter för nationella referenslaboratorier enligt förordningen om övervakning (EG 882/2004) § 33	Kunder
Mjök och mjökprodukter	Deltar i möten anordnade av EU-RL samt genomför tagna beslut och rekommendationer.	Den viktigaste kundkretsen är
Marina biotoxiner	Ger råd och anvisningar om bestämningsmetoder och/eller metodkriterier som ska användas	övervakningsmyndigheter. Andra kunder
Tillsatsämnen i foder	vid analys av prover för officiell övervakning, utvecklar och validerar bestämningsmetoder,	är övervakning, kommunala veterinärer,
Kontrollåtgärder som ska utföras för vissa ämnen och rests substanser av dem i levande djur och i produkter som framställs av dem.	följer den analytisk-tekniska utvecklingen och ordnar vid behov utbildning för laboratorier som undersöker prover för officiell övervakning. Informerar officiella laboratorier om lämpliga nationella och internationella kvalifikationsprövningar. Ordnar vid behov själv	företag som importerar foder och fodermaterial m.m. På många av
Grupp A: Ämnen med anabol effekt och förbjudna ämnen	kvalifikationsprövningar och bedömer hur laboratorier klarar sig i prövningarna. NRL bör	laboratoriet i Finland som utför
1) Stilbener, stilbenderivat, deras salter	finna mekanismer, med hjälp av vilka det får tillgång till de officiella laboratoriernas resultat	ifrågavarande analyser.
och estrar	från jämförelseundersökningar. Informerar regelbundet berörda myndigheter, NMKL och	
2) Tyreostatika	officiella laboratorier om beslut och rekommendationer från EU-RL som framkommit som	
3) Steroider	resultat av brevväxling eller möten. Deltar i utarbetandet av myndighetsprojekt och hjälper	
4) Resorsylsyra-laktonföreningar (inklusive zeranol)	officiella laboratorier med analytisk-tekniska problem.	
5) Beta-agonister		
6) Ämnen nämnda i Rådets förordning (EEG) nr 2377/90 bilaga IV av den 26 juni 1990		
Grupp B: Djurläkemedel och kontaminanter		
1) Antibiotika, inklusive sulfamider och kinoloner		
2) Övriga djurläkemedel		
a) Ävmaskningsmedel		
b) Koccidiostatika, inklusive nitroimidazoler		
c) Karbamater och pyretroider		
d) Lugnande medel		
e) Antiinflammatoriska icke steroida ämnen (AINS)		
f) Andra ämnen med farmakologisk verkan		
3) Andra ämnen och miljöförorenande ämnen		
a) Organiska klorföreningar, inklusive PCB		
b) Organiska fosforföreningar		
c) Kemikalier		
d) Svampgifter (mykotoxiner)		
e) Färgämnen		
f) Övrigt		
Pesticidrester i animaliska livsmedel		
Tungmetaller i livsmedel och foder		
Mykotoxiner i animaliska livsmedel, spannmål och foder		
Polycykliska aromatiska kolföreningar (PAH) i livsmedel		

Mikrobiologiska och mikroskopiska undersökningar av livsmedel och foder för vilka Europeiska unionen har referenslaboratorium (EU-RL) och Evira är nationellt referenslaboratorium (NRL)

Undersökningsobjekt	Uppgifter för nationella referenslaboratorier enligt förordningen om övervakning (EG 882/2004) § 33	Övriga uppgifter för referenslaboratoriet	Kunder
Antal aeroba mikroorganismer	Deltar i möten anordnade av CRL samt genomför tagna beslut och rekommendationer. Ger råd och anvisningar om bestämningsmetoder och/eller metodkriterier som ska användas vid analys av prover för officiell övervakning, utvecklar och validerar bestämningsmetoder, följer den analytisk-tekniska utvecklingen och ordnar vid behov utbildning för laboratorier som undersöker prover för officiell övervakning. Informerar officiella laboratorier om lämpliga nationella och internationella kvalifikationsprövningar. Ordnar vid behov själv kvalifikationsprövningar och bedömer hur laboratorerna klarar sig i prövningarna. NRL bör finna mekanismer, med hjälp av vilka det får tillgång till de officiella laboratoriernas resultat från jämförelseundersökningar. Informerar regelbundet berörda myndigheter, NMKL och officiella laboratorier om beslut och rekommendationer från EU-RL som framkommit som resultat av brevväxling eller möten. Deltar i utarbetandet av myndighetsprojekt och hjälper officiella laboratorier med analytisk-tekniska problem.	Tar emot bakteriestammar och utför fortsatta undersökningar på dem. Utför själv analyser. Vid många undersökningar det enda laboratoriet i Finland som utför ifrågavarande analyser.	Eviras kunder är nationella godkända laboratorier, som man samarbetar med. Andra kundgrupper är övervakning, kommunala veterinärer, företag som importerar foder och foderämnen m.m.
Presumptiva <i>Bacillus cereus</i>			
Mikrobiologisk testning av antibiotikarester			
Antibiotikaresistens			
<i>Campylobacter</i>			
<i>Cronobacter</i> spp. (f.d. <i>Enterobacter sakazakii</i>)			
Enterobakterier			
<i>Escherichia coli</i> , inkl. Verotoxigenic <i>E. coli</i> (VTEC)			
Koagulaspositiva stafylokocker, inkl. <i>Staphylococcus aureus</i>			
<i>Listeria monocytogenes</i>			
Parasiter (särskilt <i>Trichinella</i> , <i>Echinococcus</i> och <i>Anisakis</i>)			
Mjök och mjölkprodukter			
Virus- och bakteriekontamination av musslor			
Djurprotein i foder			
Salmonella			
TSE			

Eviras verksamhet som ett referenslaboratorium enligt lagstiftningen för undersökningar av livsmedel och foder

Undersökningsobjekt	Eviras uppgifter	Kunder
Orsak till matförgiftning <i>Bacillus cereus</i> (även toxiner) <i>Clostridium perfringens</i> Histaminer Kampylobakter, livsmedel <i>Listeria monocytogenes</i> Shigella <i>Staphylococcus aureus</i> Vibrioner <i>Yersinia enterocolitica</i> <i>Yersinia pseudotuberculosis</i>	Förordningen om matförgiftningar ger Evira ansvaret för noggrannare undersökning, typning och uppföljning av alstrare av epidemier som isolerats från livsmedel och miljön i livsmedelslokaler samt primärproduktionsställen.	Nationella godkända laboratorier, som man samarbetar med och ger råd. Andra kundgrupper är övervakning, kommunala veterinärer, företag som importerar foder och foderämnen, livsmedelsindustrin m.m.
Salmonella, livsmedel	Ta emot, fastställa och typa bakteriestammar utöver de uppgifter som förordningen om matförgiftningar ålägger	
Salmonella, foder	Övervakar nationella godkända laboratorier, rådgivning, utför själv analyser, tar emot bakteriestammar och utför fortsatta undersökningar på dem.	
EHEC, livsmedelskedja och produktionsmiljö	Tar emot och fastställer bakteriestammar. Utför själv analyser d.v.s. undersöker prover från plats som utgående från slaktfynd konstaterats vara positiv eller undersöker prover från plats som misstänks ha samband med EHEC-infektioner hos människa.	
Kampylobakter, slaktpartier av broiler	Tar emot och fastställer bakteriestammar och undersöker förekomsten av resistens mot antimikrobiella medel i bakteriestammar.	
FINRES-Vet-programmet	Uppföljningsprogram för resistens mot antimikrobiella medel hos bakterier som orsakar zoonoser och hos indikatorbakterier. Dessutom följs resistensen hos vissa bakterier som orsakar sjukdomar hos djur.	
Nationella programmet för övervakning av främmande ämnen som berör djur och livsmedel som framställs från djur	Påvisande av antimikrobiella medel vid köttkontroll med mikrobiologisk metod.	
Köttkontroll		
Trikin	Anordnande av utbildning och jämförelseundersökningar, rådgivning. Fastställande av trikinellafynd och artbestämning.	
Kokprov på kött	Testning med lukt- och smaksinne, rådgivning.	
Köttets pH	Rådgivning	
Organoleptisk bedömning		
Organoleptisk bedömning av kött	Evira anordnar utbildning och ger råd, samarbetar med laboratorier, utvecklar metoder.	
Organoleptisk bedömning av fisk		
Organoleptisk bedömning av mjölk och mjölkprodukter		